

ПУКОВНИК ВИНКО МАРКОВСКИ, КОМАНДАНТ 565. НАСТАВНОГ ЦЕНТРА КОВ

ХОД ПО МИНСКОМ ПОЉУ

Прва дужност официра
и подофицира је да
обуче и сачувају војнике
којима командују.
Зато је то најчаснији
од свих заната.

а петнаест година напустио је родни дом и отишао у Војну гимназију, где је научио да само рад сигурно доноси успех. Од тада до данас прошле су три и по деценије непрекидних напора, доказивања и изазова. Завршио је све војне школе, увек међу првима, међу најбољима. Пуковник Винко Марковски за себе каже да је задовољан човек, упркос томе што је на путу ка звездама више ишао по трњу него по ружама. После завршетка Војне академије обрео се у Билећи, у Школи ре-

зервних официра, најсуровијем, али и најцењенијем жрвњу пешадијских официра у “великој” Југославији. Ко није маршевао кроз билећки крш, тај не зна шта је пешадија, упорно понављају команданти који су се доказали у том “млину”.

– Иако сам био одличан питомац, запала ме је Билећа, варош у којој су војна лица чинила половину становништва. Тамо сам остао предуго, читавих петнаест година, обављајући разне дужности, од командира вода до команданта батаљона, стално

на испиту, на провери. Није било лако, посебно физички. Током обуке војника, будућих резервних официра, свакодневно смо пешачили бар двадесетак километара. Са сваком новом генерацијом и ја сам трчао, прескакао пешадијске препреке, маршевао, бацао бомбу, гађао из разног пешадијског наоружања... Никада нећу заборавити први вод којим сам командовао. Сви су били старији од мене, а ја сам морао да их обучавам, да им наређујем. И данас ми у кошмарне снове дођу ти први, страшни билећки дани, током којих сам осетио огромну тежину чизама, упртача и униформе. Тек тада сам схватио сву одговорност војног позива, увидео психичке и физичке напоре које он подразумева, разумео снагу и моћ те часне и изазовне професије, пуне одрицања, адреналина и свакодневних испита. Сре-

ПУНОЛЕТСТВО

Један од најтужнијих тренутака у животу пуковника Винка Марковског био је 18. рођендан његовог старијег сина.

– Нисам био с њим. Ни раније нисам много био с породицом, али тог дана сам желео да будем с Марком. Увек сам сматрао да је стицање пунолетства значајан тренутак у животу сваког човека. Нисам му тада ништа поклонио, али још тужније од свега је, можда, то што он, ваљда, није много ни очекивао од мене. Није имао кад да научи да захтева од свог оца. А била је 1999. година.

ћом, нисам се уплашио, мада сам отада, све чешће, свој животни пут поредио са минским пољем, препуним ризика, опасности, провера, напора. Тако сам се и кретао по тој непоновљивој животној стази, опрезно, постепено, али увек напред, бар за корак испред колега – каже нам пуковник Марковски, покушавајући да објасни зашто је изабраном позиву жртвовао све, па чак и време потребно за породицу. И данас, на дужности команданта једне од највећих јединица Војске СЦГ у Србији, више је у касарни него код куће. Последње три године није користио годишњи одмор, није био на боловању, у јединици је свакодневно, и викендом и празником. Војници знају да ће их обићи и за Божић и за Нову годину. Да их види, да с њима подели радост и тугу, да чује има ли неких проблема, да ли је тешка обука.

Тако је одувек, за Винка Марковског официрски позив значи неизмерну одговорност.

– У овом центру је око сто официра и сто педесет подофицира, који свакодневно обучавају више од хиљаду војника различитих родова и специјалности Копнене војске. Годишње изведемо више од 450 гађања, да не говорим о обуци на терену, на полигонима и логоровањима. Све то захтева изузетан напор не само мојих најближих сарадника већ и мене лично. Моји претпостављени знају да сам најређе у канцеларији, да много више времена проводим на вежбалиштима и стрелиштима него за папирима. Тамо, уз војнике и њихове командире, сигурнији сам, баш као и ранијих година, на дужности команданта батаљона, или начелника Катедре тактике у Пешадијском

ОДЛИКОВАЊЕ

Супруге војних лица заслужују одликовање, сматра пуковник Винко Марковски. Због свега што преживљавају са избраницима свог срца, због свих оних селидби и прекоманди, због губитка радног места и стажа, због мноштва пробдевених ноћи и усамљеничких дана, због тога што су деци и отац и мајка, због бриге коју осећају за своје мужеве на терену, на стрелишту, на полигону... Оне су, а не ми, прави хероји официрског позива.

школском центру. Полигон је мој живот, много више него канцеларија. Зато сам, ваљда, 80 одсто живота и провео у касарни, а тек мали део с породицом. Остао сам им дужан, свестан сам тога, али...

Погледа одлуталог кроз отворен прозор, пуковник Марковски не завршава реченицу. Можда ми се учинило, али као да му је задрхтао глас. Можда није желео да каже како никада није имао довољно времена за супругу Невенку и синове. Ни раније, док су Марко и Никола расли, много више уз мајку и с мајком него уз оца, који је, на терену и бројним полигонима,

обучавао туђе синове, ни недавно, кад је, уместо у Батајници на полагању војничке заклетве старијем сину, био пред стројем својих војника у Пожаревцу, честитајући им завет отаџбини.

– Навикли су, ваљда. Опростиће, верујем. Професији сам дао све, а њима мало. Нисам био уз жену ни кад су се рађали,

ПОКЛОН

После година проведених на ратишту, пуковник Марковски је схватио да ни официр, школован за рат, није спреман на такве страхоте.

– Рат је највећи ужас у којем се човек може наћи. Сигуран сам да га ми војници

највише мрзимо. То је тако страшно да о данима проведеним на ратишту не желим ни да мислим. С пером у руци, понекад се, ипак, вратим том паклу, у коме сам толико пута могао да изгубим живот, сигуран да све ове године после рата представљају само поклон који сам добио од свевишњег. То често кажем својим сарадницима. Ја сада живим чист ћар.

нисам им био у школи, на родитељским састанцима на којима су их хвалили, и прве, дечије болести одболовали су без мене. Био сам више гост у кући него отац и муж. Знам. Све то знам. Нисам им много дао ни у материјалном смислу. Али они знају да сам, иако физички мало, с њима увек био у мислима. Баш као и током рата, који нисмо желели, али смо, као војници, морали у њему да учествујемо.

Почетком деведесетих, са двогодишњег усавршавања у Генералштабној школи, распоређен је на Банију, где је командовао јединицом у којој, и поред жестоких окршаја, нико није погинуо. То сматра својим највећим успехом у каријери. И тада је готово све време био с војницима, у рововима, на првој борбеној линији, истичући да официри и подофицири, ако треба, има да гину пре војника. Они су професионалци, бирали су војни позив, младићи којима командују нису. Прва дужност официра и подофицира јесте да обуче и сачувају војнике којима командују. Зато је то најчаснији од свих заната, каже. После окончања ратних сукоба нашао се с породицом у Београду, готово без ичега. Са четири кофера у рукама, на раскрсници с које није знао на коју би страну. Помогли су му, каже, колеге и другови од којих је то, можда, најмање очекивао. Они су му вратили веру у људе, ојачали наду да дотадашњи животни пут није узалуд пређен.

– Хришћани, православци поготову, кажу да имаш само оно што даш другима. Ја целог живота дајем, ни сам не знам колико пута сам помогао људима, коме сам се све нашао у невољи. Када би ми данас свако од њих дао само по један евро, био бих најимућнији човек у Србији. Ти људи су највеће богатство које остављам синовима. Зато се не кајем што им нисам поклањао више времена, што сам у касарнама провео већи део свог живота. Задовољан сам, јер моје богатство није материјално, већ духовно, а оно се не може изгубити, не може да се уништи. То говорим и својим сарадницима, младим, почесто и нестрпљивим људима, који желе да што пре осете бољитак. Ја сам на почетку каријере имао пара да купим ауто, они данас ту могућност немају. Кад сам ја закорачио на официрску стазу, сваки корак је био успешнији, напреднији, ведрији, извеснији. Данас је другачије. Али окренуће се коло среће. Сваком је у животу дато да буде и богат и сиромашан, треба само правилно проценити суштинске вредности. И треба бити стрпљив. ■

Душан ГЛИШИЋ
Снимио Горан СТАНКОВИЋ

КЊИГЕ

У ретким тренуцима одмора, док брине о војницима на обуци, пуковник Марковски узима оловку и записује мисли које га теше и одмарају. Тако су настале књиге којима се поноси. Мисли из строја и о строју красе његову витрину у канцеларији, али и витрине многих њему драгих људи.

– Желео сам да оставим траг о позиву којим се тако пожртвовано бавим већ три деценије. Можда, кад бих поново бирао професију, не бих кренуо трновитим официрским путем. А можда и бих, опет. Али сигуран сам, не бих се толико жртвовао. Не бих се огрешио о супругу и децу. Њима не могу да надокнадим све оно што сам пропустио. У мојим књигама и они могу да нађу одговор на питање које их, можда, мучи. Зашто сам толико много дао Војсци, а тако мало њима.

